

Womhaj Bóh!

Czisko 4.

23. jan.

Łétnik 8.

1898.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ńo kóždy ńobotu w Śsmolerjeź knihičizšczerńi w Budyščinje a ńu tam dostacź ja šchtwórtlétńu pšchedplatu 40 np.

3. njedzela po tšjóch kralach.

Rom. 12, 18.

Je-li móžno, tak wjele hač na waš je, dha dzeržcze měr se wšchěmi ludźimi.

My ńwjeczimy pšchichodny šchtwórtk narodny dzeń našeho khezora. Wón dostanje na tym dnju njeliczomne wopolaśma lubošcze a poczesczowanja, niz jenoź se ńwojeje ńwójby a se wšchěch stawow Hohenzollernšeho doma, ale tež wot wšchitkich šerschtow němskeho khezorstwa, a wšchitkich europiškich knjezerjow. Jeho generalojo a ministrojo jemu rtnje ńwoje pšhecza wupraja. Jeho sastojuńizy a wojazy, kaź tež wótczinske towaršstwa tón dzeń ńwjeczja we wutrobnej radošczi. Duź tež my njechamy wróczo wostacź. Młodzi a stari, wyšozy a nišzy, bohaczi a kładzi, stupny pšched Bozi trón, posbėhńmy ńwojej ruzy modlo ja našeho lubowaneho khezora, kotrehoź my w poluomozy jeho žiwjenja a w njeprózńiwěj dželawošczi pšched ńobu widźimy, a prošmy: Bóh wobarnuj, Bóh žohnuj, Bóh šdzerz našeho khezora w nowym kaź w starym lécze, jeho žiwjenje nam jako wótza, knjesa a ńudnika jeho luda, jako šerschtu, kajzyź ńu jeho wótzojo prjedy njeho byli, jako kryw porjada a móz žohnowanja ja naš a našchich potomnikow.

Jene najwjetschich žohnowanjow, ja kotrež mamy ńo wyschnošczi našeho khezora dzałowacź, je šdzerženje měra. Kóždy wojna, kaź dobyčezšzy tež wotbėži, je tola žalostny podawł w ludowym žiwjenju. Wona šapali najdžiwišcze žadošcze, wuczíšczi rėki ńylšow, žada ńebi njewuprajomne

wopory. Pomyšlcze ńebi na te šrudne podawłi na bitwišczech a w hospitalach, pomyšlcze ńebi na te hrošnoscze, kotrež wojna ńobu pščinješe, a wy š dzałomnošcju k trónej našeho khezora pohladacze, kotryž ńo njeprózńiwje ja šdzerženje škoteho měra prózuje.

Alle lubošcź k mērej njedyrbi jenoź jako najkrašńišchi drohi kamjeń ńo blychciz w trónje našeho khezora, wona dyrbi tež kóždeho kšesczijanana pšchicź. Lubošcź k mērej je powšchitkowy kšesczijanški poczink. Prawy kral mēra je Anjes Ješuš. Nižo we wšchczenju, kotrež profeta Ješajaš wo Bozim dželcju na 9. stawje podawa, mjenuje ńe wón „mēry šershta“. Žako pak tón Anjes na semju pšchindze, pšchewodžachu jeho šynki mēra wot jeneho wotdžela žiwjenja k druhemu. „Mēr na semi“, tak špewachu jemu njebješte ńylš na nóznych Bethlehemschich šahonach, jako kherlušch do kolebki. „Mēr budź š wami!“ Š tymi šłowami mējachu jeho wuczobńizy tón dom poštrowicź, do kotrehoź bychu šastupili. „Mój mēr ja wam dawam, mój mēr ja wam wostaju“, tak praji tón Anjes do ńwojeho dželjenja. „Mēr budź š wami!“ š tym poštrovom stupi tón horjestanjeny mjes ńwojich wuczobnikow. Šo ma wón š tym najprjedy mēr mjes Bohom a hrėšnikom w myšli, ńo hałke dopokajacź njetrjeba. Alle wo tym mērije po našchim tercze rēczech nimamy. My dže ńmy hałke pšched 4 njedzelemi wulki ńwjedžen mēra mjes Bohom a cžlowjekami, drohi hodowny ńwjedžen, ńwjeczili. Tež wo mērije ludow a kralow jow rēczech nimamy. Młodny ńo jenoź horliwje, šo by Bóh šprawne prózowanja našeho

Khěžora ja tón mēr se swojim žohnowanjom frónował. Ale wo tym mērje, kotryž dyrbinu mjes řobu mēcz, wo tym rēczmy. Zapořchtol napomina: „De-li móžno, tať wjele hač na wař je, džeržče mēr se wřchēmi ludźimi.“

„De-li móžno.“ To wřchaf přchezo móžno njeje. Gudžo wřchaf řu, kotřiz chzedža wřcho wřchemu řwētej prawje čzinicz a njechadža ř nikim řebi řtařcz, kotřiz řamo přcheczivo řwojemu přchēřwēdčženju a řwēdomnju tať mjenowaneho lubeho mēra dla rēča a čzinja. Ale to njemōže niħdy nařcha přchibřluřchnoicz jať řchēřčžijanow bycz, řo njebnychmy niħdže pořtorkowali a řo ģladzy přche wřchitke řkaliny towařřchneho řiwjenja přchewinyli. Wopacžny mēr, řhniky mēr njeřmēmny řpēchowacz. Albo je řnawo mērnny řēřřcha řeřuř řhryřtuř, kotryž bēřche čzicheje myřle a ř wutrobu ponižny, ř řariřeřřimi řwjař přcheczēřřwa řczinił? řsu čzi řwērnny řwēdřkojo Boži, Luther na přēnim mēřtnje, lubeho mēra dla mjelczeli, a řwoje wučzby po řadawju řwojich přcheczivnikow řařo řapřēli? Albo řmēmny my řnawo nařche přchēř wutrobne bēdženja dobyte přchēřwēdčženje wērnny woprowacz, ģdnyž řo to njewēřjazemu narodej njelubi? Na žane wařchnje.

A ģdnyž my wřcheje řwady na řemi řo řminyčz njemōžemy, tať wjele hač na nař je, dyrbi řo řtač. O wjele leži na nař. řsy řo ty ģižo přcheytał, mōj luby řchēřčžijano, řiz čřlowjčka řnajēřř, kotryž je tebi njepřcheczēřřny řmyřleny, hačž jemu ty njeřřny přchicžinu ř ģnēwej dał? řsy řo ty wřcheho wořtajił, řchtož mohło jeho rořhneřwacz? řsamo, ģdnyž je wřcha wina pola njeho, řny ty jaťo mudriřřhi wřchitko čzinił, řo by řaženy mēr řařo pořtajił? Njemohl ty řo poddacz? Njemohl ty nēřchto čzēřpicz a řnjēřcz? Njemohl ty čzařacz? Njemohl ty řa twojeho njepřcheczēřřa prořnyč, a ř tym jeho wutrobu polepřchicž? Dopomni řo na to řřowo twojeho řbōžnika: řbōžni řu čzi mērnny. Wlačzi to řřowo teř tebi? řomyřli řebi na Abrahama, kotryž dobre pařtwiřchēřřo pola řodoma řwojemu wujēř Lotej přchewořtaji, a ře řuchim řrajom w řudže řa lubo wřa, mēra dla.

Duž wopomni to řřowo: „Džeržče mēr se wřchēmi ludźimi“, po taťkim niž jenož ř přchēčřemi a řnatymi, ale teř ř njepřchēčřemi, niž jenož ř přjōdřřtajenymi, ale teř ř poddanami. To je wulke řwucženičczō řa mēr džerženje, kotrež řo přchēd tobu řjewi. Bōħ přchitřil twoju wutrobu ř mērej. Wōn dař tebi duřha mēra do twojeje wutrobny. Wōn wobradž nam ģnadnje mēr w ludu a w domje! Wōn dawaj nam na řemi wjele mēra rořřchēřřcz, řo by teř nařche řiwjenje řpēwanje njebjeřřich řnyłow řhwaliko: Mēr na řemi! řamjen.

Romřki njewōlniř.

I.

Bēřche lēto 69 po řhryřtuřřowym narodženju. ře jedny ř tamnyř řrařnyř najmyřřich dnjom, řaťkež jenož řjana řtalřka řnaje. Wile blyřchēři řo řřōnzō, wřchako je ģiřchēře rano, řřōnzō, tamne wulke wōczko Bože, kotrež řōždeho pořtrowi, kotryž ř njemu pohladuju, taťki pořtrow Boži rořumi a řačřuwa; tola Bōħ pořtrowi nēřchtořožřkuli, kotryž řo jemu njedžakuje.

Dženřa bēřche zyle wořebita řibanža w mēřēče. řo wřchēř ģařach mjerwjeřře řo ř ludźimi, wořebje pať po tamnej dołhej ģařny ř torhořchēřa na řanitulus (j. t. jena ģora) wjedžaza. řu mjerwjeřře řo wřcho ř řēnikami a dundařami, řaťřichž řtajnje w wulkich mēřřach nadeřdžēřř. Wřchitzy nadžachu řo, řo budže džēřřa nēřchto widžēčz a řo mōžēř řo derje řabawjēčž. Wocžalo- wařche řo, řo džēřřa wulli čzah njewōlnikow přchidže. řomjenjo, řnjēřerjo nad žylej řemju, řaž řo woni w řwojeř nadutořēři rad

mjenowachu, kotrymž bēřche řwobodnoicz najwjeřře řublo, njemōžachu čzēřpicz, ģdnyž mēřachu druhe ludy řwobodu. řtajnje mēřachu wōjny, niž řnawo řo bychu řwoju wōtžnu řemju přchēd žuyřmi dobywařřemi řalitowali, nē, řo bychu žuje ludy porařřli, kotřiz bēchu hač dotal w mēre a pořoju řivi byli.

Tať bēchu južnu řalliju (nēřřiču južnu řranzowřku) porařřli. ř řanjeřřnym řōnzū, tehdy nimale njēřnatym, w řretagnje, řy- dleřche tehdy řplah řtaryř řeltow, řrmōřřkojo, kotryčž čzēřmy w nařřim powjedancžku ř krotka řeltow mjenowacz. řich řemju řryřachu potajne lēřny a mōžni bohōjo řchlitowachu řich řydlīřchēřa — tať ř najmjeřřřa tamōn pōħanřki lud wēřjeřche. řa tōnle řmērnny lud bēchu řo řomjenjo nawalili, a hačž runjež řo řeltōjo řhroble wobarařu, dha buřhu tola přchēř romřke řohortny, na do- bywanje řwucžene, porařřeni. Wřchitřich, kotryčž bēchu řajeli, bēchu ř njewōlniřřwu řařudžili, a džēřřa mēřachu řo na řwjatōčžne wařchnje do řoma přchewjeřcz. Do čzařa bēřche řo w řromje řižo wo řjanōřēři, wo řnyłnořēři, wo wyřřōřim řōřřtu a wo žujej, řpōdžiw- nej drařēče tehle luda powjedalo. Bēřche teho dla džiw, řo bēřche wřchōn romřki lud wēčřpny hačž pod nōř! ř přēnja bēřche to nowa řřawa řa ģordnyř wobřnjēřerjow wřcheho řnateho řwēta, ř druha pať bēřche to teř řra, ř kotrež řo ř wječřelom nařnyčženi řomjenjo rořwjeřřelichu.

řzařaze čřlowjeřřwo řahna řebi wořtudle ģodžinki je wřchēřakimi rořčēčřowanjami. řēřkōřři řhwalachu njeporařřitočž romřřich wojakow, druy řpowjedachu wo džiwim ludže tamniřřich řrařinom wřchēřake řajři, a ģiřchēčē druy ģuntorjachu řo a bēchu njēřpořřojni, řo njemēřachu nēřchtoře tyřřaž řēřteržow na wubjeřř, řo mohli řebi řeltu řa njewōlnika řupicz; tole bēřche řich najwjeřře řēdženje a řich jeničžka nadžija.

Na dobo padže nēřaťka řula na runej řemplowej řēřēře řchtwōrje wōtřje řařnyčžō do nēřaťēje mořřajnejē řchtlē, ř tym řchtwōrtu raniřřu ģodžinu wořjewjo (by to pola nař w řsēřbach dopōdņa w 10 ģodž. byłō). Dha přchēřanja nēřaťke džiwne bōřbotanje wēčřpne ludřwa, a řkōncžnje wudobny řo ř njeho wołanža: Woni přchiddu! řale wołanža řo bōle a bōle pořřynli a ržēřche po wřchēř ģařach. řrunje přchidže čzah přchēř awreřřke wrota do woprawdžiteho mēřta a bližēřche řo tamnej ģařny, ģdžež bēřche řo wulka čřřjōda řēnikow a dundařow ř wēčřpnyřm nořřom řēřřupała. řchtwōřcz ģodžiny řrařč řo miny — to pať řo ģladakam pol wēčřnořēře řēřda — bližēřche řo dołhi, dołhi čzah ř dořřořřnym mjelczēřjom. řwjažy dnžili 6000 řeltow čzēřnjēřche nimo řwojeho noweho řnjēřa. řchēd krotřimi mēřčačžkami bēchu woni ģiřchēčē řwobodni řjēřojo, a džēřřa bēchu — njewōlnizny. řwoprowajōmnej řwēřinje podobni bēchu ře řēřenyřmi wēřřami wēřřowanj — bēřche to ģrořna njerunořēč ř ich řhutnyřm woblicžom, kotrež wo ģōřkeř bōlořēři řwēdčēřēře.

Mohlō to teř řinať byč! řich wutroba bēřche řtajnje a wřchēdnje řa řřotu řwobodu ģowřila — nēřł bēdžēřē řo ř njewužitnyř řadwēřowanjom, a ř nim towařřchichu řo čžēřne bōlořēče. řwjele njedžēř bēchu džēř wote dnja ř napinanjom bēčēčz dyrbjeli, a ř temu bē řim řmudžaze řřōncžko italiřēje řrařiny na ģřowu přařřiko. řať bēchu na řmjēřcz wotpřēčzi. řjēbēchu tuczī njēřbōžōwmi hačž dotal w řrařinje bydlili, hačž ř kotrežž řōłny wulkeho atlantiřkeho mořřa pluřřotachu, a wot kotrehož wřchēdnje čzēřřwy wēřřil ř miřnyřm powēřřom wēřēřche? řrmōřřke řřōnzō bēřche řim ř porēřřa dořřořřnje řařne woblicžō poľařalo, ř wjeřřčha bēřche ř mřōčřēřemi nēžnje pořnyte. ř řaťka řwřata čřiřřčina bēřche řnjēžřila w řwřatnyř ģajach! — řřcho bēřche nēřko dořřořřnje řinať.

řražaza řřōncžna tužnota, drobny bēřny přōč romřřich drōřow, džiwje ģewřjēřanje řhromadžēřneho luda: wřcho to bēřche wina, řo bēchu tele řnyłne, ģobōřřke pořtawy wotpřate. řeli řo čzuyřche taťki njēřbōžōwny řař na nēřchtoře wōřomiki wotpōcznyčz, dha dopoľařa jemu bōřřny njēřřmilny řřchud teho, kotryž mēřēřche njewōlnikow ř řpēřchōnořēři pohōnjēčž, řo nima tu niřčto řrawo, teř jenož na wōřomik wōdnyřnyčz. řomaľu, jaťo bychu na přchewōdženju byli, džēčhu jēčzi dale. ř wēčřpnořēčju a ře řpōdžiwanejōm ģladakē řhromadžēřny lud na niř. řane wōczko řo njepōřřili, řane řizo řo njēřačžerwjeni, řana řnyłřa řobužēřnořēčē řo njewōroni; řomjenjo bēchu na taťku řēřřiju řwucženi, a njemēřachu to teř řa ničžō druhe, hačž řa řēřřiju, kotraž mēřēřche řich řwjeřřelicz.

řenož dnř a dnř řařēčza nēřaťki wocžidřējēř, řo je řpōdžiwne, řo řu řebi wřchitzy tať podobni. Bēřche řemu džiw, ģdnyž bēřche řo řaľořřna bōlořēč řōždēmu ř jařnyřm wurāřom do mjeřwōčza řaryľa? řēřkōřřny bēřche řo teř na dołhu řōnřřu, nēřdže 40 řēř

staru, dohladał. Wona sdaſche ſo bėdniſcha, dylſi wſchitzy druſy. Zenoſ druhdy woſywi jeje mjeſwoczjo, jako by ji khrobljeſz do duſche ſacſahnyła. Zeho woczjo paſnyche hólczka, ju pſchewodſazeho. Guſto hladaſchtej na ſo, potom paſ móſeſche jaſnyje ſpójnacſ, kaſ macſ ſwoju bojoſcz a tyſchnoſcz potaji, ſo by ſwojeho ſynka ſkhrobljła.

Norma a Arwin, taſ rėlaſchtaj macſ a ſynk, bėſchtej w cſichim mėrje w ſwojej kłėſzy na mórſkim brjoſy bydljloj. Staroſcz a nuſu njebėſchtej ſnałoj. Morjo a hola bėſchtej jimaj ſkicſiloj, ſchtoſz trjebaſchtaj k wſchėdnemu ſwjenju. Tėhdy bėſche wojuſke hewrjėkanje jeju cſichi mėr a pokoj kaſyło. Schtoſz ſo brėnicſ wjedſejeche, cſehniſche na wójnu. Norwiny mandſelſki a jeje najſtarſchej ſynaj cſehniſchu teſ ſobu na wójnu, woni bijachu ſo jako rjelojo, woni wudyachachu na krawnym polu ſwoje ſwjenje jako rjelojo, ſadny ſo njeje domoj wrėczjł. Zenoſ dwanaćelėtny Arwin bėſche ji woſtał; jeju wobegu wjachu Romjenjo ſobu do — njewólniſtwa. Mólno, ſo by ſo Norma radſcho ſ dónom ſwojeho mandſelſkeho mėnika. Arwin, hódny ſyn ſwojeho naroda, dſeſche nimale hordy pornjo ſwojeje macſerje.

Ruzy pſches kſchjſz poloſzenej nad paſom, hłowu poſbėhnjenu, ſ poſhmurjenym woczkom, tola bjeje wſcheje ſylſy, krocſeſche wón ſobu w cſahu. Hdny na ſwój pſchichod ſebi pomylſli, poćza jeha wofo njemėrne być. Zeho towaſſchojo w bėdnoſczi njebėchu jemu ſamjėczjli, ſchto na nich cſaka. So mohło ſo jemu ſtać, ſo jeha wot macſerje prjecz woſmu, na to ſo na wulke ſboſe hiſchje dopomnił njebėſche.

Nėtko pſchińdſzechu pſches najrjėniſche haſny ſtareho Roma. Tam ſtejachu na wſchėch rólkach rjane ſtolpy ſ rjanymi wobraſami a poſtawami. Najwjeſſche wumėlzy bėchu je ſhotowali, a je ſnėh-bėleho marmora wuryli. Kraſne temple ſ khodami a je ſtolpami, hrody bohatny Romjanow ſ rjenje wudebjenyimi ſwiſlemi: wſcho to cſinjeſche na tehole hólza mólzy ſacſiſchje. Arwin ſaby, ſo bėſche wón jaty, a wjeſeſeſche ſo ſ dſėczazej radoſcju na wſchej teſle rjanocſzi. Hdny paſ cſah na torhoſchje, na forum, pſchińdſe, dha wón ſwojimaj woczomaj njewėrjeſche; wón ſebi myſleſche, ſo je wón w nėkajtej wobkuſazej krajinje. Templ pſchi templu, jedny pſchjezo rjėniſchi hać prėni, nicſo hać hrody a jaſo hrody; a wſche wſcheho bėſche kapitol.

Arwin njemóljeſche ſo doſcz wudſiwacſ, hiſchje hladaſche na poſtawu wulkeho jėdneho, dha ſaloſi na dobo do teho, kotryſz pſched nim dſeſche. Poſtrėzeny pohlada, a hlej, cſah bėſche tu jaſtał runje wo ſrjedſz torhoſchje. Dha ſhubi ſo na dobo tamna womorha, ſ kotrejſz bėſche na cſaſ ſwój dón do zyła ſabył. Woni bėchu na kónzu ſwojeho pucſa. Tu mėjachu ſo njewólniſzy pſchedawarjam roſdſėlecſ. Na wſcho, ſchtoſz bėchu jemu towaſſchojo powjedali, ſo wón nėtko ſ poſtrėzenjom dopomni, a tyſaz praſchenjom naſta w jeha duſchi, na kotreſz jemu niſt wotmolwicſ njemóljeſche. Wſchjſchi dohladowať pſchiſwoli pſches nėkajte ſnamjo, ſo je njewólnikam dowolene, ſo ſmėdſa tu troſchtu wotpoczowacſ.

(Poſtawowanje.)

Šchto nam pohrjebniſchjezo powjeda?

Bėſche w jymje 1847, jako mlody ſamoſity fabrikanta pſches Herrnhuſtu koloniju Kőnigsfeld dſeſche, ſo by ſebi te wuſtawy tamneje bratrowſteje woſady wobhladał. Prjedy hać wón wotjėdſe, ſtupi hiſchje na rjane, w lėſu leſaze pohrjebniſchjezo. Guſto ſnėh pucſe pſchikrywaſche, a teſ na pomnikach a rowomnych hórach wón leſeſche. Wón paſ njechaſche to cſiche mėſtno wopuſchjeć, prjedy hać njebėſche jene ſ tych napiſmow wuczitał. A hlaj, pſchi pucſu — pod ſelenym ſchtomom bėſche pomnikowe napiſmo widſecſ, a jako ſo ſkili, ſo jemu w ſlotnych piſmikach ſame jeha mjeno napiſchjećiwjo ſwėczjeſche: Khorla Mėz. Caſtrėzeny wón na tón morwy ſamjeń hladaſche, kotryſz jemu mólne cſelne prėdowanje dſerſeſche, ſo jemu myſle ſmjercſe a ſwjenja pſches duſchu dſechu. Wot wſcheho, ſchtoſz bėſche jemu hać dotal taſ wėſte — ſo jemu hiſchje nėſchto njeſhablaſe a wėſte ſda; niſ jeha pjenjeſy, niſ jeha ſtrowoſcz, niſ jeha ſwjenje — ale — jow ſtejeſche piſane, ſmjercſ, je wſchėm, ſchtoſz na nju pſchińdſe. W tajki mjeſchjach ſrawja ſynwy ſa wėcznoſcz, kaſ hewaſ zenje w ſwjenju. Wone bėchu teſ temu mlodemu muſej wėczne pohnuće, wubudſenje k ſwje wėrje. A ſchtoſz bėſche tam na cſichim pohrjebniſchjezo pſched Bohom ſlubil, wón je to w ſwjenju ſwėru dſerſał, kaſ to jeha ſwjenje wobſwėdėzi.

Šaj, pohrjebniſchjezo mólne nėſchto powjedacſ, mjenujzy ſo je to najwėſczjſche ſmjercſ, a kaſ wėſta je ſmjercſ, taſ njewėſta je hodſina ſmjercſe. Zeho dla napomina naſ wſchitkiſ, ſo ſebi hiſo pſchi ſwnych dnach ſwoje cſelne prėdowanje dſerſecſ damy, prjedy hać naſ do kaſchjeza poloſa, ſo bychmy ſebi naſ a naſche ſwjenje naſchu pokutu a naſchu wėru, naſch troſcht a naſchu nadſiju, naſchu winu a Boſu miłoſcz — njejeſa a helu, ſ krotka wokolo naſ, w naſ, pſched nami, ſady naſ prawje wobhladali, dokelſ je to wſchitko jara waſne ſa wėcznoſcz, a ſo to ſ teho boſa zyłe hinał poſaſe; a dokelſ potom, hdny ſo row wſche naſ ſamſnje, tajke ſbólne napominanja nicſo wjaſy njepomhaja. Ale blaſt je tón, kotryſz dſenſa myſli: „jutſje chzu ja pokutu cſinicz.“ Šchto wė ſwój kónz, wón ſnadſ je bliſto?

Pohrjebniſchjezo nam 90. pſalm ſ kſutnym hłobom ſpėwa: „Knjeſe, wucz naſ wopomnicſ, ſo wumrjecz dſrbimy.“ Škſchmy jeha hłob a nawuſimy tule mudroſcz!

Modlje ſo!

Modlicſ, rėka twjerdy ſwjaſt
Mjeſ ſemju a njebjom ſwjaſacſ;
Wocſi jeno ſloſuj taſ
So ty k njeju horje hladaſch:
Modl ſo, ſo duſcha ſacſuje,
Kajka kraſnoſcz w njeju je.

Modlicſ, rėka wobora
Pſchecſiwjo wſchom' ſpytowanju,
Šu teſ cſeſke bėdſenja,
Modlicſ pomha k dobywanju,
Kėczj ſ Bohom wutroba,
Hrėchi ſ njeje cſėlaja.

Modlicſ, rėka bratrow wſchėch
Lubowacſ tu na tym ſwėczj;
Wopuſchjećj jich, to je hrėch!
Njejſmy Boſe lube dſėczj;
Hdſeſ je luboſcz ſ modlitwu,
Tajke Bohu lube ſu.

Modlicſ, rėka pſchjezo być,
Kaſ je Jeſuſ k njeju hladał;
W Boſich rukach wotpocznyć,
To bych ſ wutrobu ſej ſadał,
Modlicſ chzu ſo do kónza,
Njebo mi ſo wotewrja.

Modlicſ, ſłowo poſlednje,
Taſ dſrbi jo pſchjezo rėlacſ.
Na Jeſuſa, we wutrobje
Nadſijam ſo, ſbólnoſcz doſtać,
Duſ, hdny junu wumru ja,
Poſledne je — modlitwa.

Ernst Selaf.

Wſchelate ſ bliſta a ſ daloka.

— W tych dnach wuńdſe kniſka, kotraſ budſe wſchitkim Šerbam wėczne najwutrobniſcho witana: **D. Hendrich Jaromėr Zmiſch, njeb. ſarať w Godſiju**, koptena dopomnjenja na jeha ſwjenje a wotſalenje. W tej kniſzy namaſacſe fotograſowany wobras naſcheho njepomniteho Zmiſcha, jeha ſwjenjebėch w nėmſtej a ſerbſtej rėczj, wſchitke pſchi khowanju dſerſane rėczje, kólſda w tej rėczj, w kotrejſz je ſo dſerſala. Te kniſki ſu pola knjeſow duchownych a we wudawańni „Šerbſkich Nowin“ ſa 20 np. doſtać. Njewuhaſliwa dſakowna luboſcz k naſchemu drohemu wotczinzej a duchownemu wodſerzej naſcheho luda hori ſo we wſchitkiſch wutrobach. Duſ budſe teſ naſch lud tule poſſiczenku k dopomnjenju na teho, kotryſz je w ſwojim, wot Boha ſohnowanym ſwjenju wſchė ſwoje moſy waſil na duchowne ſboſe ſwojeho luda, ſ wutrobnej radoſcju do ruki bracſ, a my mólzemy ſo nadſecſ, ſo wopomnjenſke koptena na naſcheho Zmiſcha pucſ namaſaja do wſchitkiſch ſerbſkiſch domow.

— Kajke dſakowne pſchipoſnacſe je naſcha ſerbſka ſberka ſa

70 lětny narodny džen krala Alberta, kotraž ma wudowam a hrotam herbskich wučerjow f lěpschemu pschicju, mjes wučerjemi namakała, ja to je rjane hweščenje, so je Malesschanska poboczna wučersta konferenca po swojim jenohlóbnym wobjamtnjenju psches deputaznju pschedbudyje wubjerka ja kralowy narodny džen dzał ja tole pscheczelnawe postaranje ja herbskich wučerjow wuprajic dala. S teho, luby herbski lud, ty póbnajesich, tak su tebi twoji herbszy wučerjo dżakowni, hdyž so ja nich wutrobnyje staraš. Wopokaž pak tež ty nětko f bohatty mi darami ja našch herbski fond, so mašch ty czoplu wutrobu ja swojich wučerjow, kotřiz na twojich džeczoch, na twojim najdróžichim kuble, dželaja.

— Sakski fej m je sańdženu pónđzeli 207,300 hriwnow ja pschitwarjenje a powjetschenje Budyškeho dwórnišcža pschiswolil. Sa to ma so tež tak mjenowany tunel natwaric, psches kotřiz ludžo po skhodach horje f czaham kłodža. Jedyn njedostatk pak wostanje, kotřiz f dobom wotštronic f. sapóhlanžaj Kofla a Reißmann proschschaj, so by so spody kolijow tež pschethodny tunel f tworowej expeditziji natwaril, dokelž je nětko puč wot wošoboweho dwórnišcža f tworowej stazhji psches schtwórč hodžiny dalofi. Budyške pschemyšlowe towarstwo běsche teho runja wo to prošylo, ale tale petizyja běsche kusť sapóšđžena dóschla. Tuteho sapóšđžanja dla so nětko tale nuřna próštwu dopjelniła njeje, a tón njedostatk na pschezo wostanje; pschetož hdyž je so dwórnišcžo potom juntróc pschetwarilo, so ta wěz wjazny wurunacz njehodži. W tajkej wězny by tola lěpje bylo, hdyž so njeby tak kručze na wobkedžbowanje swonkownych formalnych žadanow hladalo, a tajka petizyja so na boť njeczisnyła, hdyž něschto dnjow pošđžischo pschidžze, pschi tym pak na dobru a nuřnu wěz džiwa.

— Dokelž čaš f kónzej khwata, w kotřymž móža so wučomžny na seminar w Budyšchinje na jutry pschipowjedžic, herbskich staršich hišcže juntróc prošymy, so bychu po móžnosci swojich hynow, kotřiz maja dary f temu, haž do 27. januara pola seminaršeho direktora pschipowjedžili, pschi tym pak tež wojjewili, so su jich hólžy herbszy, so bychu tež na herbskich hodžinach džela mēcz mohli. To pak dyrbi so wěcže hacž do 27. januara stacz, dokelž so potom žane samolwjenja wjazny njepšchijimaju.

— S wulkej radošču móžemy luhym Šerbam wojjewic, so je so na městno našeho lubeho njeboh' Smišcha, kotřiz bēsche městpschedbudyje provincialneho towarstwa ja snuškowne mišionstwo, wulzpczēsčeny knjes farac rycerž Sakub w Nješwacžidle wuřwolil. To je wěcže česčomne ja našch herbski lud, so je drugi pschedbuda towarstwa ja snuškowne mišionstwo w našch Łužizy herbski knjes duchowny.

— W šhromadžijnje měščezanskich sastupjerjow w Barlinje so 6500 hriwnow pschiswoli f swonkownemu wupyschenju teho městna, hdyž čzi 18. mēřza 1848 padnjeni sběžkarjo sahrjebani leža. Wysche teho so postaji, so by so wopomunjeniski kamjen tam postajil f tym napišmom: „Čzi padnjeni 18. mēřza 1848. Mēřto Barlin.“ Njeje to wulžy jara šrudžaze, hdyž sastupjerstwo hlowneho města našeho kžěžorstwa tu šjawnje revoluzionaram hořduje, a tak rjez pjecz džeřacz lětny šwjedžen šrudnjeje revoluznje wuhotuje.

— W Franzowskej so w pošlednim čaš wulke hibanje ja ewangelsku žyrkej pokazuje. Šsamo žyle wošady so pjecža f ewangelskej wěře pschestupile. Tež w Bariju su lutherszy psched něschto čašom nowu žyrkej hebi natwarili, a nětko je so šako lutherska žyrkej w Montmartre požwjeczila.

— W pošlednim čzišle f radošču wojjewichmy, so so po wuprajenju trónškeje rēče pschi wotewrjenju pruskeho fejma tež škónčnje pruskim duchownym jich dořhody powyscha. Nětko na dobo finansny ministr w swojej rēči w šejmje rjeknje, so so šakon f powyschenju dořhodow ja duchownych hnanow w tym šejmje f žyla njepšchedpožži, na žane waschnje pak so wuwječ njemōže. Šchto ma so f temu prajic, hdyž hebi jowle šłowa trónškeje rēče, f kotrejž je ministrowy presidenta w mjenje jeho majestosče krala a kžěžora šejm wotewril, a nětko wuprajenja jeneho ministra napšchecžiwu šteja! Finansny ministr dyrbi se wschej wēstosčju ja to dželacz, so so to wschitko wuwjedze, šchtož je so šlubilo, a so teho na žane waschnje šminyč njemōže, so njeby nahladnosčzi wyschnosče šchtožil. A njesašluža hebi pruszny duchowni, kotřiz su šmērom pschihladowali, tak so druhim šastojnikam a wučerjam dořhody powyschachu, so hebi wyschnosč nětko tež na nich pomysli? Duž ma so docžakacz, so sastupjerjo w šejmje šwój šloš pošbēnu a hebi žadaja, so so dořhodny šakon pschedpožži a pschiswosmje,

a so duchownym šaslužene dopjeljenje jich nadžijow dořtanje, na kotrejž su dolhe lēta šczēpliwje čžakali.

Wocžincze wofna.

Hdyž wošebje f khudšchim ludžom a w šymškim čaš do jštwow, hdyž su khori, pschidžes, mohł psched hubjenym a hrošnym powētrom, kotřiz tam je, šako won čžeknyč. A hdyž so praschejch: „Čžeho dla wy wofna njewocžinjecze, so by čžerstwy powētr nuts čžahnył?“ drje to wotmolwjenje šlyšich: „Wy so wješelimy, hdyž je čžoplo, drjewo a wuhlo su drohe; my njemōžemy rjanej čžoplocze f wofnom wuleččez dacz.“ — Šako ja w hodownym čaš khoru wopytach, kotraž mējšche šahorjenje pluzow a psche wulku hēzu, so w tej jštwi kolacz pjeczechu. Šorzota njebē škoro šnjecž — ale wofna wocžinic čzi ludžo njeschachu. A tola čžerstwy powētr khoremu husto lěpje hoji, hacž drohe lēčarštwu.

Wocžinjene wofna trjebamy tež w druhim nastupanju. Wo tajkich wocžinjnych wofnach čžitamny my Daniela na 6. stawje: „Daniel mējšche na šwojej lubi wotewrjene wofna f Jerusalemej, a won so wschēduje tji krōčž poklaknyšchi, na swojich kolenach modlesche, khwalesche a džakowasche so swojemu Bohu.

Mašch ty tež tajke wocžinjene wofna f Jerusalemej, f Jerusalemej tam horkach, f temu wyšokemu měřtu f dwanaczē parlojtym wrotami a f jašnej rēku žiwjeje wody? Poklaknyšch so ty wschēduje trōžny a modlišch so na swojich kolenach, khwališch a džakujesch so swojemu Bohu?

W dobrych dnjach ludžo lohko na swojeho Boha šabudža, a f njebjekam njehladaja. Kolena so wjazny njehibuja, a modlitwa wotmjelnje. Čžesch ty čžakacz, hacž Bóh tebi f kjom šrudoby kolena rošlama, a tebi šam wofna wocžini, so by f nimi hladacz nawuknył f tym horam, wot kotřichž pomoz pschidžze, f temu Jerusalemej horkach? Ty njewēsč, hacž je tebi potom hišcže čžadž wostajeny f pokucze. Šzy-li pak so šwucžil w šłōncžnych dnjach šboža temu knjesej so džakowacz, potom budžesch tež wjedžecz jeho namacacz w čžadžach čžžkeho domapytanja, a ty jeho hnadu našhonišch.

Wocžinjene wofna namacach ja jedyn džen na desčezowym našymškim dnju we jštwi pobožneho khoreho rjemješlnika, kotřiz na šuchocžinu pomalu hinjesche.

„Pschi tajkim wēřšifu a desčezifu wocžinjene wofna, mišchtrje?“

„Šaj, dženša wēřšif f wječžora duje, a f temu je njedžela, duž dyrbja wofna wocžinjene štejecž. Wot teho čžadž, so wjazny ke mišči khodžic njemōžu, šwony wošebje rad šlyšchu, a njedželu je mi, kaž bychu mi předowanje džeržale. Hdyž wone ke mišči šwonja, so tež na Božu šlužbu hotuju a wotmēwam ju čžišche. Hdyž wone popořdaju f kšczenjam šwonja, pomyslu hebi na šwoju šwjatu kšczenizu, a hdyž so hišcže juntróc se wschitkimi šwonami šawoni, potom ja wēm, so so podrožnik f mērej pschewođža — a ja hebi na swoje wumrjecze myšlu. Tež wschēdny džen, hdyž so rano, pschipořdnju a wječžor šwoni, mam ja swoje čžiche myšle. Teho dla mam wofna rad wotewrjene, wošebje njedželu, a ja so wješelu, hdyž wēřšif f wječžora duje, tón šynk šwonow najjašnišcho ke mni donješe.“

Luby čžitarjo, praschej so, hacž su tež pola tebe wofna wotewrjene, hacž tež ty šwony šlyšich. Šeli so dyrbi jich šynk tebe trošchtowacz w čžžkim čaš, potom pošluchaj, kaž dolho šamōžes, na jich pscheczelnawe wabjenje: „Bóžče, pschetož wschitko je hotowe!“

Sakski jubilejny krala Albertowy fond.

Psches f. gmejnškeho pschedštejeczerja Friczu f Budyšchinka: Šsuscha, kantor 5 hr., Fricža, gm. psch. 50 np., Šhenk 50 np., Šandrij Šermus 50 np., Šalten 25 np., Šolan 50 np., Wocžerč 20 np., Gusta Šermus 15 np., Gusta Šjecžka 50 np., Šan Šermus 20 np., Šan Šruh 50 np., Šērka 20 np., Gusta Šermus 50 np., Šejdušchowa 25 np., Šlowak 80 np., Šólčžowa, šararka 3 hr., Šensel 20 np., Šobak 15 np., Štübner 20 np., Šar 50 np., Šenzel 20 np., Šchēžčan 50 np., Šart 20 np., Šretšchneider 1 hr., Šrieda Šartmanez 50 np., Šelgnar 50 np., Šnježna Šenscz 75 np., Šcholta 20 np., Šchmidt 15 np., Šiška 15 np., Šchneider 50 np., Ščertink 25 np., Šennersdorf 30 np., f dvrunanju 20 np. Šromadžē 20 hr.

Š najwutrobnišchim džakom **Šommer**, poškladnik.